

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2025 m. balandžio 24 d. Nr. 21RE2-82 (AG2-40/15-2025)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Evaldo Ambrozaičio (posėdžio pirmininkas ir pranešėjas), Lauros Bernikienės, Ingos Drąsutavičienės, sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei,

2025 m. balandžio 23 d. Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. patikslintą skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. sausio 27 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio“ panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijos 2025 m. kovo 31 d. sprendimu priimtas nagrinėti pareiškėjos X. Y. patikslintas skundas atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra) dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. sausio 27 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio“ panaikinimo (toliau – ir Sprendimas).

Patikslintame skunde pareiškėja nurodo, kad nuo (duomenys neskelbtini) metų serga (duomenys neskelbtini). Pareiškėja teigia, jog pareiškėjos ligos – negrįžtami organizmo funkcijų sutrikimai, išsivysčiusi negalia, apribojanti judėjimą. Dar 2013 metais Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Klaipėdos II teritorinis skyrius nustatė, jog nesitikima sveikatos būklės pagerėjimo. Taip pat dar 2006 metais, pareiškėjai būnant darbingo amžiaus, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Klaipėdos II teritorinis skyrius nustatė, jog pareiškėja negali dirbti darbo, susijusio su vaikščiojimu ir stovėjimu, o 2007 metais pareiškėja atitiko visus reikalavimus gauti kompensaciją automobilio įsigijimui.

Pareiškėja nurodo, kad seniai juda pasiremddama lazdele, laiptais lipa tik su atramomis, todėl kritiškai ir jautriai vertina atsakovės išvadą, jog pareiškėjai nepriklauso automobilio įsigijimo kompensacija vien dėl to, kad dešinę koją sulenkia (duomenys neskelbtini) balams, kai tuo tarpu apie kairiąją nutylima. Pareiškėja kritiškai vertina atsakovės neišigilinimą į pareiškėjos ligos eigą, teigia, kad vienur rašoma viena diagnozė, kitur – kita.

Atsakovė Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atsiliepiamu prašo pareiškėjos patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Nurodo, kad pareiškėjos lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis (toliau – ir automobilio kompensacijos poreikis) buvo vertinamas 2024 m. lapkričio 7 d. – 25 d. Agentūros Vilniaus II teritoriniame skyriuje (toliau – ir teritorinis skyrius), kuris

pareiškėjai automobilio kompensacijos poreikio nenustatė. Nesutikdama su teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, pareiškėja kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio automobilio kompensacijos poreikio nustatymo. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2025 m. sausio 27 d. priėmė sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini), kuriuo nusprendė nekeisti teritorinio skyriaus 2024 m. lapkričio 25 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio“.

Paaiškina, kad asmens automobilio kompensacijos poreikis vertinamas vadovaujantis Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. A1-765/V-1530 (toliau – ir Tvarkos aprašas), jo priedais.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius dėl pareiškėjai diagnozuotų organizmo funkcinių sutrikimų netaikė Tvarkos aprašo 2 priedo Lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijų sąrašo (toliau – ir Kriterijų sąrašas) 1 punkto (taikomas, kai diagnozuojama bent vienos kojos paralyžius arba ryški paralizė (esant monoparezėi ar plegijai, paraparezėi ar plegijai, hemiparezėi ar plegijai, tetraparezėi ar plegijai) (kai judėjimui reikia techninių pagalbos priemonių)), Kriterijų sąrašo 2 punkto (taikomas, kai diagnozuojamas sunkus judėjimo ir atramos sistemos funkcinis sutrikimas), nes remiantis mediciniais duomenimis, pareiškėjai nustatyta dešinės kojos raumenų jėga – (duomenys neskelbtini) balai, taip pat pareiškėjai dėl (duomenys neskelbtini) pakitimų nustatytas lengvas-vidutinis (I-II°) funkcinis sutrikimas. Patvirtinta 2024 m. spalio 2 d. reumatologo, 2024 m. lapkričio 5 d. neurologo konsultacijų duomenimis. Dėl pareiškėjai diagnozuotų organizmo funkcinių sutrikimų Kriterijų sąrašo 8 punktas (taikomas, kai diagnozuojamos III–IV laipsnio stuburo deformacijos, kai asmeniui stovėti ir judėti reikia techninių pagalbos priemonių) negali būti taikomas, kadangi pareiškėjai nustatyta (duomenys neskelbtini). Patvirtinta 2024 m. rugsėjo 30 d. radiologo konsultacijos duomenimis. Pabrėžia, kad vertinant pareiškėjos automobilio kompensacijos poreikį Kriterijų sąrašo 10 ir 11 punktai negali būti taikomi, nes pareiškėjai nustatytas (duomenys neskelbtini). Patvirtinta 2024 m. lapkričio 5 d. neurologo konsultacijos duomenimis. Atsakovė, vadovaudamasi Tvarkos aprašo 28 punktu, kuriame nurodyta, kad tuo atveju, kai asmens sveikatos būklė neatitinka nė vieno kriterijaus, nurodyto Lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijų sąrašė, asmeniui automobilio kompensacijos poreikio nenustatė.

Pareiškėja 2025 m. kovo 26 d. skunde Komisijai nurodo, kad „dešinę koją sulenkiu (duomenys neskelbtini) balams, kai tuo tarpu apie kairę koją nutyliu“, atsakovė tokį pareiškėjos teiginį vertina kritiškai, nes asmens ištyrimą atlieka neurologas ir tik jis nustato patologiją. Nagrinėjamu atveju, 2024 m. lapkričio 5 d. neurologo konsultacijoje nurodyta, kad pareiškėjai sumažėjusi tik dešinės kojos raumenų jėga.

Dėl pareiškėjos teiginio, kad „2007 m. atitikau visus reikalavimus gauti kompensaciją automobilio įsigijimui“, atsakovė paaiškina, jog minėtu laikotarpiu specialusis lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis buvo vertinamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. A1-120/V-346 „Dėl Specialiųjų nuolatinės slaugos, nuolatinės priežiūros (pagalbos), lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos ir transporto išlaidų kompensacijos poreikių nustatymo kriterijų sąrašo, tvarkos aprašo ir pažymų formų patvirtinimo“ (keista: 2006 kovo 15 d. įsakymu Nr. A1-76/V-182) nuostatomis. Remiantis šiuo metu galiojančia automobilio kompensacijos poreikio nustatymo tvarka, asmens būklė neatitinka minėto poreikio nustatymo Kriterijų sąrašo reikalavimų.

Atsakovė, pasisakydama dėl skunde nurodyto teiginio „nei atsakovas, nei kita komisija <...> nėra manęs gyvai mačiusi, kaip aš judu, vaikštau“, pažymi, kad Agentūros teritoriniai skyriai ir Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindami automobilio kompensacijos poreikį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais mediciniais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą. Agentūra nėra gydymo įstaiga, asmens apžiūros neatlieka, todėl negali asmenims diagnozuoti susirgimų, keisti gydančių specialistų nustatytų

diagnozių ar spręsti kitokius, su gydymo procesu susijusius klausimus. Už siuntimo į Agentūrą teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas, už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą – ją suteikęs gydytojas specialistas. Taip pat pažymi, kad Agentūra vertina ne atskiras ligas, užšifruotas tam tikrais TLK-10-AM kodais ir nustato ne sveikatos lygį, o kompensacijos poreikius, kuriems iš esmės turi įtakos ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o jų įtakoje nustatyti funkciniai sutrikimai.

Atsiliepime pažymima, kad Tvarkos aprašo 8 punktą nustato, kad asmuo automobilio kompensacijos poreikiui nustatyti siunčiamas tik po to, kai yra išnaudotos visos galimos gydymo ir (ar) reabilitacijos priemonės ir išlieka organizmo funkcijų sutrikimų, t. y. asmenį gydantis gydytojas, nustatęs diagnozę ir atsižvelgęs į tai, kad po taikyto gydymo ir (ar) medicininės reabilitacijos išlieka organizmo funkcijų sutrikimų, kurie yra patvirtinti instrumentiniais, klinikiniais laboratoriniais ir (ar) kitais tyrimais, parengia ir įteikia asmeniui, be kita ko, asmens prašymą dėl siuntimo į Agentūrą, užpildytą siuntimą į Agentūrą, medicininių tyrimų išrašus, pavirtinančius ligos sunkumą ir diagnozę ir kt. Atsakovė pažymi, kad pasikeitus sveikatos būklei, pareiškėja turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui pakartotiniam automobilio kompensacijos poreikio vertinimui.

Atsakovė taip pat nurodo, kad pareiškėja savo reikalavimą grindžia išimtinai subjektyviu teisės aktų ir medicininių dokumentų vertinimu, nesiremia teisės normų nuostatomis, nepateikia jokių įrodymų, pagrindžiančių šio reikalavimo teisėtumą ir pagrįstumą, todėl pareiškėjos argumentai, kad jai netinkamai buvo nustatytas automobilio kompensacijos poreikis, nelaikytini teisiškai reikšmingais ir skundas atmestinas.

Atsiliepimu atsakovė taip pat prašo priimti sprendimą dėl visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimo ir leisti susipažinti tik proceso šalims ar jų teisėtiems atstovams. Toks prašymas motyvuojamas tuo, kad visa juose esanti informacija yra susijusi su asmens, kurio tapatybė yra žinoma, duomenimis, (asmens kodas, namų adresas, asmens tapatybės kortelės numeris ir pan.), o kita dalis priskirtina specialių kategorijų asmens duomenims, susijusiems su asmens sveikata.

Pareiškėjai ir atsakovei apie posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai. Pareiškėja telefonu informavo Komisiją, jog posėdyje nedalyvaus, atsakovė atsiliepime prašė bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka.

Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 14 straipsnio 7 dalyje nustatyta, jog tais atvejais, kai į administracinių ginčų komisijos posėdį neatvyksta nei bylos šalys, nei jų atstovai, nors apie posėdį jiems buvo tinkamai pranešta, administracinių ginčų komisija gali nuspręsti nagrinėti skundą (prašymą) rašytinio proceso tvarka, tai yra nedalyvaujant nei bylos šalims, nei jų atstovams. Atsižvelgiant į tai, kad į paskirtą Komisijos posėdį neatvyko nei ginčo šalys, nei jų atstovai bei ginčo šalims išreiškus valią bylą nagrinėti joms ir jų atstovams nedalyvaujant, todėl Komisija nusprendė bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka.

Patikslintas skundas tenkintinas.

Byloje kilo ginčas dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. sausio 27 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio“ teisėtumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėja 2024 m. spalio 9 d. prašymu (gautas 2024 m. spalio 11 d., reg. Nr. (duomenys neskelbtini), toliau – ir Prašymas) kreipėsi į Agentūrą, prašydama nustatyti dalyvumo lygį, taip pat buvo teiktas prašymas dėl lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos.

Agentūros Vilniaus II teritorinis skyrius 2024 m. lapkričio 25 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio“, vadovaudamasis Tvarkos aprašo 28 punktu, nusprendė pareiškėjai nenustatyti automobilio

kompensacijos poreikio, kadangi asmens sveikatos būklė neatitinka kriterijų, nurodytų Lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijų sąrašė (minėta, toliau – ir Kriterijų sąrašas), nes nėra bent vienos kojos paralyžiaus arba ryškios parėzės ar sunkaus judėjimo ir atramos sistemos funkcinio sutrikimo.

Pareiškėja, nesutikdama su Agentūros teritorinio skyriaus 2024 m. lapkričio 25 d. sprendimu, 2024 m. gruodžio 26 d. skundu jį apskundė Agentūrai, nurodė, kad nesutinka su minėtu sprendimu.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2025 m. sausio 27 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio“, vadovaudamasis Tvarkos aprašo 28 punktu, nusprendė nenustatyti automobilio kompensacijos poreikio. Sprendime nurodė, jog siuntime automobilio kompensacijos poreikiui nustatyti nurodyta (-os) diagnozė (-s): (duomenys neskelbtini). Asmens sveikatos būklė neatitinka kriterijų, nurodytų Lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijų sąrašė, nes siuntime į Agentūrą ir su juo pateiktuose dokumentuose nurodytų ligų sunkumo laipsnis ir jų sukeliami funkciniai sutrikimai neatitinka Lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijų sąrašo 1 kriterijaus, nes dešinės kojos jėga (duomenys neskelbtini) balai; 2 kriterijaus, nes (duomenys neskelbtini) pakitimų sukeltas funkcinis sutrikimas lengvas-vidutinis (I-II°); 8 kriterijaus, nes nustatyta (duomenys neskelbtini) skoliozė; 10 kriterijaus, nes klubų sąnarių judesių apribojimas nedidelis; 11 kriterijaus, nes kelių sąnarių judesių apribojimas vidutinis.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAI), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas (toliau – ir ASNTAPI), Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių nustatymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. A1-765/V-1530, ir kiti teisės aktai.

ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Agentūra ir (ar) jos struktūriniai padaliniai, dalyvaudami formuojant ir įgyvendinant asmens su negalia teisių apsaugos politiką, organizuoja asmens su negalia teisių apsaugos užtikrinimą (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 1 punktas), VAI nustatyta tvarka ir terminais priima sprendimus dėl asmens su negalia (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 6 punktas): <...> f) lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio, termino ir kt.

Asmeniui, kurio judėjimo funkcijų sutrikimas yra ilgalaikis ir (ar) negrįžtamas, gali būti nustatomas lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis (ASNTAPI 21 straipsnio 1 dalis). Lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru (ASNTAPI 21 straipsnio 3 dalis). Asmuo, kuriam nustatytas lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis, turi teisę gauti Tikslinių kompensacijų įstatyme nustatyto dydžio lengvojo automobilio ir (ar) jo techninio pritaikymo išlaidų kompensaciją (ASNTAPI 21 straipsnio 4 dalis).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar medicininių kriterijų vertinimą Agentūra atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę. Teisėjų kolegija yra pažymėjusi, kad teismas (Komisija) yra kompetentingas patikrinti, ar nebuvo pažeistos teisės aktų nuostatos, ar priimant ginčijamą aktą buvo laikytasi procedūrinių taisyklių, ar atsakovas veikė savo kompetencijos ribose (pvz., LVAT 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019). Specialių mokslo žinių reikalaujantis medicinos srities klausimų sprendimas (diagnozių teisingumas ir pan.) nepatenka į administracinio teismo (Komisijos) kompetencijos ribas (pvz., LVAT 2013 m. kovo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-22/2013).

Pažymėtina, jog atsakovė pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje privalo vadovautis ir VAI nuostatomis.

VAI 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaujantis VAI 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Be kita ko, pažymėtina, kad atsakovė, kaip viešojo administravimo subjektas, yra saistoma gero administravimo principo imperatyvų. Šis principas įtvirtintas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnis ir kt.). Iš gero administravimo principo išplaukia ir pareiga imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai. Atsakingo valdymo (gero administravimo) principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą (LVAT 2015 m. liepos 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015).

VAI 10 straipsnio 5 dalies 5, 6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai (LVAT 2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3014-968/2021). Taigi, administraciniame sprendime turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai turi būti aiškūs, tikslūs, nedviprasmiški, leidžiantys suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą. Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (LVAT 2012 m. kovo 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-212/2012). Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-367-502/2022 ir kt.).

Vadovaujantis Tvarcos aprašo 17 punktu, automobilio kompensacijos poreikis nustatomas asmenims, kurių judėjimo funkcijų sutrikimai yra ilgalaikiai ir (ar) negrįžtami pagal Lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijų sąrašą (2 priedas) nurodytus kriterijus (pildomas Kompensacijų poreikio vertinimo aktas): 1) bent vienos kojos paralyžius arba ryški paralyžė (esant monoparalyžei ar plegijai, paraparalyžei ar plegijai, hemiparalyžei ar plegijai, tetraparalyžei ar plegijai) (kai judėjimui reikia techninių pagalbos priemonių), 2) sunkus judėjimo ir atamos sistemos funkcinis sutrikimas, 3) labai sutrikusios galūnių funkcijos, kai yra nugaros smegenų pažeidimas pagal ASIA (angl. American Spinal Injury Association) klasifikaciją A, B (kai judėjimui reikia techninių pagalbos priemonių), 4) abiejų kojų arterijų aterosklerozė, kai kraujotakos nepakankamumas yra ne žemesnės nei II B stadijos pagal Fonteno klasifikaciją arba ne žemesnės nei 2 kategorija pagal Rutherfordo skalę (kai judėjimui reikia techninių pagalbos priemonių), 5) abiejų kojų lėtinis veninės kraujotakos nepakankamumas (abiejų kojų lėtinė venų liga), C5–C6 klasės klasifikacija pagal CEAP (angl. Classification for Clinical, Etiological, Anatomical and Pathophysiological) klasifikaciją (kai judėjimui reikia techninių pagalbos priemonių), 6) abiejų

kojų limfostazė, III–IV stadija pagal Mikos klasifikaciją (kai judėjimui reikia techninių pagalbos priemonių), 7) lėtinė inkstų liga, IV–V stadija, kai atliekamos dializės, 8) III–IV laipsnio stuburo deformacijos, kai asmeniui stovėti ir judėti reikia techninių pagalbos priemonių, 9) būklė po hemipelvektomijos (vienos dubens pusės pašalinimo operacijos) (kai reikia techninių pagalbos priemonių), 10) klubo sąnario ankilozė (kai judėjimui reikia techninių pagalbos priemonių), 11) kelio sąnario ankilozė (kai judėjimui reikia techninių pagalbos priemonių), 12) šlaunies arba blauzdos bigė arba protezas, 13) abiejų pėdų bigės arba protezai Šoparo sąnaryje, 14) achondroplazija.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius kompensacijos poreikio vertinimą atliko dėl 2024 m. spalio 9 d. UAB (duomenys neskelbtini) siuntime į Agentūrą Nr. (duomenys neskelbtini) nurodytų diagnozių pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM) kodus: pagrindinė diagnozė (duomenys neskelbtini); gretutinė (-ės) diagnozė (-ės): (duomenys neskelbtini).

Atsižvelgdama į minėtas diagnozes, pareiškėjos byloje esančius medicininius dokumentus ir ESPBI IS esančius duomenis, atsakovė pareiškėjai automobilio kompensacijos poreikio nenustatė. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, dėl pareiškėjai diagnozuotų organizmo funkcinių sutrikimų netaikė Kriterijų sąrašo 1 punkto (taikomas, kai diagnozuojama bent vienos kojos paralyžius arba ryški parėzė (esant monoparėzei ar plegijai, paraparėzei ar plegijai, hemiparėzei ar plegijai, tetraparėzei ar plegijai) (kai judėjimui reikia techninių pagalbos priemonių)), Kriterijų sąrašo 2 punkto (taikomas, kai diagnozuojamas sunkus judėjimo ir atramos sistemos funkcinis sutrikimas), nes, remiantis mediciniais duomenimis, pareiškėjai nustatyta dešinės kojos raumenų jėga – (duomenys neskelbtini) balai, taip pat pareiškėjai dėl (duomenys neskelbtini) pakitimų nustatytas lengvas-vidutinis (I-II°) funkcinis sutrikimas. Patvirtinta 2024 m. spalio 2 d. reumatologo, 2024 m. lapkričio 5 d. neurologo konsultacijų duomenimis. Dėl pareiškėjai diagnozuotų organizmo funkcinių sutrikimų Kriterijų sąrašo 8 punktas (taikomas, kai diagnozuojamos III–IV laipsnio stuburo deformacijos, kai asmeniui stovėti ir judėti reikia techninių pagalbos priemonių) negali būti taikomas, kadangi pareiškėjai nustatyta (duomenys neskelbtini) skoliozė. Patvirtinta 2024 m. rugsėjo 30 d. radiologo konsultacijos duomenimis. Atsakovė pabrėžia, kad vertinant pareiškėjos automobilio kompensacijos poreikį Kriterijų sąrašo 10 ir 11 punktai negali būti taikomi, nes pareiškėjai nustatytas nedidelis klubų sąnarių judesių apribojimas ir vidutinis kelių sąnarių judesių apribojimas. Patvirtinta 2024 m. lapkričio 5 d. neurologo konsultacijos duomenimis.

Pažymėtina, jog nors atsakovė ir teigia, jog pareiškėjai automobilio kompensacijos poreikio nenustatė, kadangi pareiškėja neatitiko aukščiau aptartų kriterijų, tačiau iš atsakovės Sprendimų kontrolės skyriaus pildyto 2025 m. sausio 27 d. Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių vertinimo akto Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Aktas) matyti, jog vertinant pagalbos poreikį pareiškėjai judėjimo (mobilumo) veiklose srityse, pareiškėjai yra nustatytas didelis pagalbos poreikis. 2.6. punkto veiklos sričiai „Stovėjimas“, 2.7. punkto veiklos sričiai „Lipimas laiptais“, 2.10. punkto veiklos sričiai „Ilgo atstumo ėjimas“, 2.12. punkto veiklos sričiai „Naudojimasis viešuoju transportu“ skirta po 4 balus (maksimalus balas). Veiklos sritims – 2.1. „Smulkioji motorika“, 2.2. „Peties ir (ar) rankos valdymas“, 2.3. „Sėdėjimas“, 2.4. „Atsistojimas iš sėdimos padėties“, 2.5. „Persikėlimas iš vienos padėties į kitą“, 2.8. „Judėjimas namuose“, 2.9. „Trumpo atstumo ėjimas“, 2.11. „Kūno suvokimas ir orientacija aplinkoje“, 2.13. „Naudojimasis privačiu / specializuotu transportu“ yra skirta po 3 balus. Analogiškais balais pagalbos poreikis pareiškėjai judėjimo (mobilumo) veiklose srityse buvo įvertintas ir Agentūros Teritorinio skyriaus pildytame 2024 m. lapkričio 25 d. Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių vertinimo akte Nr. (duomenys neskelbtini). Tai reiškia, jog pareiškėjai yra reikalingas didelis, o srityse, kurios įvertintos 4 balais, nuolatinis pagalbos poreikis. Pareiškėja savarankiškai, be pagalbos negali judėti. Aplinkybė, kad pareiškėja vaikšto su lazdele, yra patvirtinta gydytojo reumatologo 2024 m. rugsėjo 10 d. E025. Ambulatorinio apsilankymo aprašyme, gydytojo reumatologo 2024 m. spalio 2 d. E025. Ambulatorinio apsilankymo aprašyme. Iš aptartų aplinkybių matyti, jog pareiškėjai galimai yra sunkus judėjimo ir atramos sistemos funkcinis sutrikimas.

Tvarkos aprašo 18.4 papunktyje nustatyta, jog Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas kompensacijos poreikį prirėikus raštu kreipiasi į: 18.4.1 asmens sveikatos priežiūros įstaigą, kurios asmenį gydantis gydytojas parėngė klinikinius elektroninius dokumentus arba siuntimą į Agentūrą (nurodydama asmens, dėl kurio kreipiamasi, vardą, pavardę, gimimo datą, prašomų duomenų gavimo pagrindą, jų naudojimo tikslą, teikimo būdą ir apimtį), dėl papildomų medicininių dokumentų (informacijos), reikalingų baziniam funkcionavimo lygmeniui ir (ar) automobilio kompensacijos poreikiui nustatyti, pateikimo, jeigu gauti klinikiniai elektroniniai ar medicininiai dokumentai yra neišsamūs ar jų nepakanka; 18.4.2 kitas įstaigas ar institucijas dėl papildomų dokumentų (informacijos), reikalingų asmens kompensacijos poreikiui nustatyti, pateikimo (nurodydama asmens, dėl kurio kreipiamasi, vardą, pavardę, gimimo datą, prašomų duomenų gavimo pagrindą, jų naudojimo tikslą, teikimo būdą ir apimtį), jeigu gauti medicininiai ar kiti dokumentai yra neišsamūs ar jų nepakanka; 18.4.3 tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančią įstaigą dėl papildomo asmens sveikatos ištyrimo, nurodydama asmens, kurio kompensacijos poreikis vertinamas, vardą, pavardę, gimimo datą ir priežastį, dėl kurios prašo papildomo asmens sveikatos ištyrimo.

Tvarkos aprašo 57 punkte nustatyta, jog atliekant pakartotinį kompensacijos poreikio vertinimą, Agentūra turi teisę pasitelkti ekspertus.

Atsakovė, formaliai įvertinusi medicininiuose išrašuose nurodytą informaciją, diagnozes, nusprendė, jog atsakovė neatitinka kriterijų kompensacijai gauti, tačiau iš atsakovės pildyto Akto matyti, jog pareiškėja sunkiai juda, jai yra nustatytas didelis pagalbos poreikis judėjimo (mobilumo) veiklos srityje, vaikšto tik su lazdele, pareiškėjai galimai yra sunkus judėjimo ir atramos sistemos funkcinis sutrikimas, tačiau atsakovė nesiėmė veiksmų, kad išsiaiškintų, kas lėmė esančius neatitikimus bei prieštaravimus tarp medicininiuose dokumentuose nurodyto pareiškėjos būklės vertinimo ir atsakovės užpildyto Akto dėl pagalbos poreikio pareiškėjai vertinimo.

Atsakovė turėjo teisę, kilus abejonėms, patikslinti informaciją dėl pareiškėjos sveikatos būklės ir jos atitikimo aukščiau paminėtiems Tvarkos aprašo 2 priede išdėstytiems lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijams, tačiau to nepadarė, todėl tai laikytina esminiu sprendimo nenustatyti automobilio kompensacijos poreikio trūkumu.

Komisija, įvertinusi byloje surinktą medžiagą, ginčą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, sprendžia, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. sausio 27 d. sprendimas Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio yra neteisėtas tuo aspektu, kad priimtas neužtikrinant objektyvaus visų aplinkybių įvertinimo, Sprendimas yra nepagrįstas, neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalies reikalavimų, todėl naikintinas. Panaikinus skundžiamą Sprendimą, atsakovei kyla pareiga iš naujo išnagrinėti pareiškėjos 2024 m. gruodžio 26 d. skundą.

Atsakovė atsiliepinu prašo užtikrinti visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimą. Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinętą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis.

Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, atsižvelgdama į atsakovės prašymą, visą nagrinėjamos bylos medžiagą pripažįsta nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjos X. Y. patikslintą skundą tenkinti.

Panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. sausio 27 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio“.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Evaldas Ambrozaitis

Komisijos narės

Laura Bernikienė

Inga Drąsutavičienė